

Чаус Василь Богданович, Павлик Анастасія Олександрівна

*Національний природний парк «Білобережжя Святослава»
Херсонський державний університет*

ПРО ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ СУХОЇ КОСИ В ПЕРІОД ВІЙНИ

Вступ. Суха коса представляє собою молоду берегову акумулятивну форму, яка розташована в північно-західній частині Чорного моря та представляє собою південно-східну частину Кінбурнського півострова [1; 3].

В генетичному відношенні досліджувана коса представляє собою береговий бар, який після притулення до Покровської коси зазнав активної трансформації та перетворився на берегову акумулятивну форму із домінуванням вздовж берегового руху наносів. Зовнішній вигляд та перманентне висунання тіла берегової форми у південно-східному напрямку свідчить про відповідність даного утворення у генетичному відношенні до піщаних кос.

Формування підводної частини коси почалося у першій половині ХХ століття, в той час як надводна складова тривалий період часу мала ефемерні риси та не характеризувалася перманентними тенденціями розвитку. Лише на початку вісімдесятих років минулого століття, відповідне утворення набуло стійкості та почало активно висуватися у південно-східному напрямку [4].

На період початку літа 2023 року довжина Сухої коси складає 3877 м при ширині від 31 до 227 м та площі в 34,9 га. Враховуючи, що приблизний вік коси 43 роки, пересічна швидкість її висунання складає біля 92 м/рік. Слід зазначити, що проградаційна тенденція розвитку коси, має не перманентний а пульсуючий характер [2].

Дослідження динамічних тенденцій розвитку Сухої коси були започатковані у 2019 році, після закладки стаціонарного реперу у прикореневій частині. В період з 2019 по 2021 роки, під час польових досліджень, двічі на рік (після теплого та холодного періоду), здійснювались вимірювання довжини коси та динамічних тенденцій розвитку її берегової зони [2]. Після початку військових дій на території України та Кінбурнського півострова безпосередньо проведення польових досліджень є неможливим саме тому було вирішено здійснювати дистанційний моніторинг відповідної берегової акумулятивної форми.

Результати. При проведенні дистанційного моніторингу Сухої коси ми використовували можливості певних геоінформаційних ресурсів, серед яких Google Earth Pro та Land Viewer. Для проведення моніторингу використовувалися супутникові знімки Landsat та Sentinel, які були зроблені в період з січня 2022 по травень 2023 рр., з періодичністю 1 раз на два тижні. Незважаючи на те, що із-за високої хмарності, аналіз певних знімків зробити не можливо, нам все ж таки вдалося дослідити динамічні тенденції за відповідний період часу.

За результатами моніторингу, в період з жовтня 2021 року по травень 2023 року, загальна довжина коси збільшилась на 277 м, а це перевищує пересічну швидкість проградації коси (92 м/рік). На нашу думку відповідну ситуацію можливо пояснити збільшенням кількості вітрів західної складової, які саме і спричинили активізацію вздовж берегового руху наносів та зумовили висунення коси у південно-східному напрямку.

Висновки. В умовах проведення військових дій на території Кінбурнського півострова, єдиним можливим засобом дослідження берегових процесів в межах Сухої коси залишається дистанційний моніторинг. Результати моніторингу потрібно узгодити із матеріалами польових досліджень, для отримання найбільш достовірних параметрів динаміки відповідної акумулятивної форми.

Література:

1. Давидов, О. В. (2019). Загальна характеристика берегової системи «крилатий мис» Кінбурнська-Покровська-Довгий. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: географічні науки. 11. С. 95 - 105. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-7391/2019-11-13>
2. Давидов, О. В., Чаус В. Б., Онойко, Ю. Ю., Роскос, О. М., Сімченко, С. В. (2021 а). Моніторинг морфодинаміки берегового бар'єру «крилатий мис» Кінбурнська- Покровська – Довгий (за 2019–2021 роки). Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: географічні науки, № 15. С. 39 - 50. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-7391/2021-15-4>
3. Кривульченко, А. І. (2016). Кінбурн: ландшафти, сучасний стан та значення: Монографія. Кропивницький: Центрально-Українське видавництво. 416 с.
4. Чаус, В. Б., Касьянов, Є. О., Давидов, О. В., Муркалов, О. Б. (2022). Про динамічні тенденції розвитку Сухої коси (Кінбурнський півострів, Чорне море). Теорія і практика берегознавства та природокористування: Зб. матер. міжнар. конф. (Одеса, 30-31 травня 2022 р.). Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. – С. 28 - 30.

Роскос Олексій Миколайович, Роскос Наталя Олександрівна

*Приватний ліцей Крок,
Одеський економічний ліцей Одеської міської ради Одеської області*

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ШКІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ.

Війна і всі виклики, пов'язані з бойовими діями, евакуацією населення, організацією логістики, наочно показали значення географічних знань для військових та цивільного населення. Як ті елементарні знання з географії, які ми отримуємо на уроках починаючи з 6 класу, так і світоглядні теми з геополітики і сталого розвитку, питання ресурсозабезпеченості